

บทที่ 5

สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ไม่พบการกระจายชนิดและจำนวนของกุ้ง เนื่องจากการเก็บตัวอย่างเป็นแบบการสุ่ม และไม่ได้ทำการศึกษาในช่วงน้ำขึ้น หรือมีน้ำท่วมอยู่ในพื้นที่

กระจายชนิดและจำนวนของปูและหอยในป่าชายเลนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีทั้งหมด 24 ชนิด แบ่งเป็นปู 13 ชนิด และหอย 11 ชนิด โดยปูในอันดับ Decapoda พบมากที่สุด (73.69 เปอร์เซ็นต์) ในวงศ์ Sesamidae (วงศ์ปูแสม) สอดคล้องกับการศึกษาของ Naiyanetr (1998) ในบริเวณป่าชายเลนของประเทศไทย และการศึกษาบริเวณป่าชายเลนฝั่งตะวันตกปากแม่น้ำท่าจีน ปากแม่น้ำบางปะกง และป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งอำเภอขนอม (วุฒิพงษ์ และคณะ, 2551; นิธิพรธ และคณะ, (มปป); http://www.smcrcc.go.th/research_carb.html) และจำนวนวงศ์ปูที่พบยังมากกว่ารายงานการศึกษาจากที่อื่นๆ ในประเทศไทย

รองลงมาคือ หอยในอันดับ Mesogastropoda (13.79 เปอร์เซ็นต์) ในวงศ์ Potamididae (วงศ์หอยจิ้งก) และหอยในอันดับ Neotaeniogloss (0.48 เปอร์เซ็นต์) ในวงศ์ Littorinidae (วงศ์หอยน้ำพริกปากดำ) พบน้อยที่สุด และจากการศึกษาความหลากหลายชนิดพันธุ์ของหอยน้ำกร่อยในพื้นที่ป่าชายเลนบางปู จังหวัดสมุทรปราการ (สุวิจักขณ์, 2011) มีหอยในวงศ์ Assimineidae เท่านั้นที่ปรากฏสอดคล้องกับการศึกษาคั้งนี้

ปูแสมก้ามม่วง (*Episesarma mederi* (H. Milne Edwards, 1853)) พบมากที่สุด รองลงมาคือ ปูแสมก้ามเหลือง (*Parasesarma plicatum* (Latreille, 1806)) หอยจิ้งกดำ (*Cerithidae quadrata* (Sowerby, 1866)) ปูแสมก้ามแดง (*Perisesarma eumolpe* (De Man, 1895)) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.1) นอกจากนี้ในป่าชายเลนยังพบทากทะเลในอันดับ Onchidiacea (*Onchidiidae* sp.) และในอันดับ Elysiidae (*Elysia bangtawaensis*) ด้วย

การกระจายชนิดและจำนวนในพื้นที่ศึกษา A พบชนิดของปูและหอยมากที่สุด 16 ชนิด รองลงมาคือ พื้นที่ศึกษา C (14 ชนิด) และ พื้นที่ศึกษา B (10 ชนิด) ตามลำดับ โดยชนิดที่มีการกระจายทุกพื้นที่ศึกษา คือ ปูแสมก้ามม่วง (*Episesarma mederi* (H. Milne Edwards, 1853)) มากที่สุด รองลงมาคือ ปูแสมก้ามเหลือง (*Parasesarma plicatum* (Latreille, 1806)) ปูแสมก้ามแดง (*Perisesarma eumolpe* (De Man, 1895)) ตามลำดับ และมีหลายชนิดที่มีการกระจายบางพื้นที่เท่านั้น เช่น ปูก้ามขาว (*Ilyoplax orientalis* (De Man, 1888)) ปูก้ามหัก (*Macrophthalmus latreillei* (Desmarest, 1822)) หอยหู (*Cassidula nucleus* (Gelin, 1791)) หอยหัวเข็มหมุด (*Assiminea brevicula* (Pfeiffer, 1854)) หอยจูบแฉง (*Cerithidae cf. Cerithidae quadrata* (Sowerby, 1866)) และ ทากทะเล (*Onchidiidae* sp.) เป็นต้น พบเฉพาะในพื้นที่ศึกษา A เท่านั้น ส่วนหอยหูกลาง (*Cassidula mustelina* (Deshayes, 1830)) และ หอยจิ้งกหลาย (*Cerithium coralium* (Kiener, 1841))

พบเฉพาะในพื้นที่ศึกษา B เท่านั้น และปูก้ามดาบก้ามขาว (*Uca annulipes* (H. Milne Edwards, 1837)) และ หอยโทรโข่ง (*Telescopium telescopium* (Linnaeus, 1758)) พบเฉพาะในพื้นที่ศึกษา C เท่านั้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ปูก้ามดาบ (*Uca paradussumieri* (Bott, 1973)) ปูดำ (*Scylla olivacea* (Herbst, 1796)) ปูแสมก้ามม่วง (*Episesarma versicolor* (Tweedie, 1940)) หอยหู (*Cassidula aurisfelis* (Brugulere, 1789)) และ หอยขี้กาคำ (*Cerithidae quadrata* (Sowerby, 1866)) เป็นต้น มีการกระจายมากกว่า 1 พื้นที่ (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การปรากฏชนิดของปูและหอยในพื้นที่ศึกษา บริเวณป่าชายเลนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Name	Species name	Total	พื้นที่ศึกษา		
			A	B	C
ปูก้ามขาว	<i>Ilyoplax orientalis</i> (De Man, 1888)	4	4		
ปูก้ามหัก	<i>Macrophthalmus latreillei</i> (Desmarest, 1822)	13	13		
ปูก้ามดาบก้ามขาว	<i>Uca annulipes</i> (H. Milne Edwards, 1837)	11			11
ปูก้ามดาบปากคืบ	<i>Uca forcipata</i> (Adams & White, 1848)	1			1
ปูก้ามดาบ	<i>Uca paradussumieri</i> (Bott, 1973)	8	2		6
ปูดำ	<i>Scylla olivacea</i> (Herbst, 1796)	6	3		3
ปูแสมก้ามม่วง	<i>Episesarma mederi</i> (H. Milne Edwards, 1853)	234	128	72	34
ปูแสมก้ามม่วง	<i>Episesarma versicolor</i> (Tweedie, 1940)	8	6	2	
ปูแสมก้ามม่วง	<i>Episesarma chengtongense</i> (Serene & Soh, 1967)	2			2
ปูแสมก้ามเหลือง	<i>Parasesarma plicatum</i> (Latreille, 1806)	106	51	27	28
ปูแสมก้ามแดง	<i>Perisesarma eumolpe</i> (De Man, 1895)	55	15	23	17
ปูแสมก้ามยาว	<i>Metaplax elegans</i> (De Man, 1888)	16	5	2	9
ปูแสมก้ามยาว	<i>Metaplax dentipes</i> (Heller, 1830)	1	1		
หอยหูจิว	<i>Cassidula aurisfelis</i> (Brugulere, 1789)	12	10		2
หอยหูจิว	<i>Cassidula aurisfelis</i> (Brugulere, 1789)	21	15	1	5
หอยหูปากม่วง	<i>Cassidula nucleus</i> (Gelin, 1791)	23	23		
หอยหูปากเหลือง	<i>Cassidula mustelina</i> (Deshayes, 1830)	3		3	
หอยหัวเข็มหมุด	<i>Assimineia brevicula</i> (Pfeiffer, 1854)	9	9		
หอยขี้แจง	<i>Cerithidae cf. Cerithidae quadrata</i> (Sowerby, 1866)	3	3		
หอยขี้กาคำ	<i>Cerithidae quadrata</i> (Sowerby, 1866)	77		57	20
หอยขี้กากลาง	<i>Cerithium coralium</i> (Kiener, 1841)	6		6	
หอยโทรโข่ง	<i>Telescopium telescopium</i> (Linnaeus, 1758)	1			1
หอยน้ำพริกปากดำ	<i>Littoraria melanostoma</i> (Gray, 1839)	3		2	1
தாகทะเล	<i>Onchidiidae</i> sp.	8	8		

ผลจากการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงชนิดและการแพร่กระจายของกิ้ง ปู และหอย ในพื้นที่ศึกษา พบว่า พื้นที่ศึกษา A มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพื้นที่ศึกษาอื่นๆ เนื่องจากสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของพื้นที่ศึกษา A มีความแตกต่างกับพื้นที่ศึกษา B และ C คือ ความหลากหลายของชนิดพืชที่ปรากฏในพื้นที่มากกว่า และสภาพความเปียกและมีน้ำขังเกือบตลอดทั้งปี ส่วนปัจจัยทางกายภาพอื่นๆ ที่ทำการศึกษา เช่น ความเค็ม อุณหภูมิ ความเป็นกรด-ด่าง เป็นต้น นั้นมีความใกล้เคียงกันทุกพื้นที่จึงไม่มีผลต่อชนิดและการแพร่กระจายของสิ่งมีชีวิตที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวางแผนจัดการพื้นที่แบบบูรณาการจากข้อมูลการค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ในระดับเวทีของมหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดการและพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม และลดผลกระทบต่อกลุ่มสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลนชนิดอื่นๆ ด้วย
2. ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลให้กับชุมชนที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ประชาคมมหาวิทยาลัย และผู้สนใจ ส่งเสริมและให้ความตระหนักในการรักษาพื้นที่และพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ
3. ควรมีการศึกษาชนิดและการแพร่กระจายของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ นอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้ด้วย เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป
4. ติดตามการเปลี่ยนแปลงในระยะยาวว่าสังคมสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ เป็นอย่างไร
5. ดำรงพัฒนาต่อยอดในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ เช่น ปูทะเล หรือเลี้ยงเป็นสัตว์สวยงามเป็นทากทะเล และหอยบางชนิด